

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Szczecin, dnia 30 lipca 2024 r.

Poz. 3795

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR P-1.4131.230.2024.AS WOJEWODY ZACHODNIOPOMORSKIEGO

z dnia 25 lipca 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609, poz. 721)

stwierdzam nieważność

§ 3 ust. 2 uchwały Nr III/27/24 Rady Miejskiej w Trzebiatowie z dnia 26 czerwca 2024 r. w sprawie *szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, przypadających Gminie Trzebiatów lub jej jednostkom organizacyjnym oraz organów i osób uprawnionych do udzielania tych ulg.*

Uzasadnienie

W dniu 26 czerwca 2024 r. Rada Miejska w Trzebiatowie podjęła uchwałę Nr III/27/24 w sprawie *szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, przypadających Gminie Trzebiatów lub jej jednostkom organizacyjnym oraz organów i osób uprawnionych do udzielania tych ulg.* Akt ten wpłynął do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie w dniu 2 lipca 2024 r.

Materialnoprawną podstawę podjęcia uchwały Nr III/27/24 stanowią art. 59 ust. 1 – 3 ustawy o finansach publicznych¹⁾. Zgodnie z tymi przepisami *w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem dłużnika lub interesem publicznym należności pieniężne mające charakter cywilnoprawny, przypadające jednostce samorządu terytorialnego lub jej jednostkom organizacyjnym wymienionym w art. 9 pkt 3, 4 i 13, mogą być umarzane, terminy ich spłaty mogą zostać odroczone lub płatność tych należności może zostać rozłożona na raty, na zasadach określonych przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, z zastrzeżeniem ust. 4 (ust. 1), organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określi szczegółowe zasady, sposób i tryb udzielania ulg, o których mowa w ust. 1, warunki dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną, oraz wskaże organ lub osobę uprawnione do udzielania tych ulg (ust. 2), organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może, w drodze uchwały, postanowić o stosowaniu z urzędu ulg, o których mowa w ust. 1, w przypadku wystąpienia okoliczności wymienionych w art. 56 ust. 1 (ust. 3).*

W świetle art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej²⁾ organy samorządu terytorialnego uprawnione są do wydawania aktów prawa miejscowego obowiązujących na obszarze działania tych organów, na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie. Oznacza to, że do wydania aktu prawa miejscowego wymagane jest zawarte w ustawie odrębne upoważnienie konkretnego organu do uregulowania w określonej formie danego zakresu spraw. Jednocześnie konstytucyjna zasada praworządności wyrażona w art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wymaga, żeby materia regulowana wydanym aktem normatywnym wynikała z upoważnienia ustawowego i mieściła się w granicach prawa. Wynika to również wprost z przepisów ustawy o samorządzie gminnym, a zwłaszcza z art. 40 ust. 1 tej ustawy, zgodnie z którym

¹⁾ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.).

²⁾ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.).

na podstawie upoważnień ustawowych gminie przysługuje prawo stanowienia aktów prawa miejscowego obowiązujących na obszarze gminy.

Wobec brzmienia przywołanych wyżej unormowań – z uwzględnieniem cytowanych przepisów ustawy o finansach publicznych – nie budzi wątpliwości kompetencja Rady Miejskiej w Trzebiatowie do podjęcia uchwały w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu, trybu oraz organów i osób uprawnionych do udzielania ulg w spłacaniu należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, przypadających Gminie Trzebiatów lub jej jednostkom organizacyjnym. Jednakże, w ocenie organu nadzoru § 3 ust. 2 uchwały Nr III/27/24 uchwalony został z naruszeniem przepisów obowiązującego prawa.

W § 3 ww. uchwały Rada Miejska w Trzebiatowie unormowała kwestię umarzania należności pieniężnych, postanawiając, że:

1. *Należności pieniężne mogą być umarzane w całości, jeżeli:*

- 1) *osoba fizyczna - zmarła, nie pozostawiając żadnego majątku albo pozostawiła majątek niepodlegający egzekucji na podstawie odrębnych przepisów, albo pozostawiła przedmioty codziennego użytku domowego, których łączna wartość nie przekracza kwoty 6.000 zł;*
- 2) *osoba prawna - została wykreślona z właściwego rejestru osób prawnych przy jednoczesnym braku majątku, z którego można by egzekwować należność, a odpowiedzialność z tytułu należności nie przechodzi z mocy prawa na osoby trzecie;*
- 3) *zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się kwoty wyższej od kosztów dochodzenia i egzekucji tej należności lub postępowanie egzekucyjne okazało się nieskuteczne;*
- 4) *jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej uległa likwidacji;*
- 5) *zachodzi ważny interes dłużnika lub interes publiczny;*

2. *Należności mogą być umarzane z urzędu w przypadkach określonych w ust. 1 pkt 1 – 5.*

3. *Umarzanie należności w przypadku gdy oprócz dłużnika głównego są zobowiązane inne osoby, może nastąpić tylko wtedy, gdy warunki umorzenia zachodzą wobec wszystkich zobowiązanych.*

W ust. 1 cyt. regulacji organ stanowiący Gminy Trzebiatów wymienił przypadki, kiedy należności mogą być umarzane w całości, zaś w ust. 2 - postanowił, że we wszystkich tych przypadkach umorzenie należności może nastąpić z urzędu. Tymczasem, ustawodawca inaczej uregulował kwestię umarzania należności w sytuacji zastosowania tej ulgi z urzędu przez uprawniony organ i w sytuacji złożenia przez dłużnika wniosku o udzielenie takiej ulgi.

Zgodnie z art. 56 ust. 1 ustawy o finansach publicznych *Należności, o których mowa w art. 55, mogą być z urzędu umarzane w całości, jeżeli:*

- 1) *osoba fizyczna - zmarła, nie pozostawiając żadnego majątku albo pozostawiła majątek niepodlegający egzekucji na podstawie odrębnych przepisów, albo pozostawiła przedmioty codziennego użytku domowego, których łączna wartość nie przekracza kwoty 6000 zł;*
- 2) *osoba prawna - została wykreślona z właściwego rejestru osób prawnych przy jednoczesnym braku majątku, z którego można by egzekwować należność, a odpowiedzialność z tytułu należności nie przechodzi z mocy prawa na osoby trzecie;*
- 3) *zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się kwoty wyższej od kosztów dochodzenia i egzekucji tej należności lub postępowanie egzekucyjne okazało się nieskuteczne;*
- 4) *jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej uległa likwidacji;*
- 5) *zachodzi interes publiczny. Z kolei, art. 57 ww. ustawy stanowi, że: Na wniosek dłużnika:*

- 1) *należności mogą być umarzane w całości - w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem dłużnika lub interesem publicznym;*
- 2) *należności mogą być umarzane w części, terminy spłaty całości albo części należności mogą zostać odroczone lub płatność całości albo części należności może zostać rozłożona na raty - w przypadkach uzasadnionych względami społecznymi lub gospodarczymi, w szczególności możliwościami płatniczymi dłużnika.*

Zestawienie treści przywołanych przepisów ustawy i postanowień uchwały Nr III/27/24 prowadzi do wniosku, że przesłanki wymienione przez Radę Miejską w § 3 ust. 1 tego aktu dotyczą zarówno umarzania w całości należności z urzędu (pkt 1 - 4 i pkt 5 w części dotyczącej istnienia interesu publicznego), jak i umarzania w całości należności pieniężnych na wniosek dłużnika (pkt 5 w zakresie ważnego interesu dłużnika). Nieprawidłowe jest zatem postanowienie w § 3 ust. 2 badanej uchwały o możliwości zastosowania umorzenia należności w całości we wszystkich przypadkach wskazanych w ust. 1 tego unormowania, a więc również w sytuacji, gdy zachodzi ważny interes dłużnika. Zgodnie z art. 57 pkt 1 ustawy o finansach publicznych ta przesłanka ma zastosowanie wyłącznie wtedy, gdy dłużnik wystąpi z wnioskiem o umorzenie należności w całości, co oznacza, że ważny interes dłużnika nie może stanowić podstawy do udzielenia tej ulgi z urzędu.

Wobec powyższego, konieczne i w pełni uzasadnione jest stwierdzenie nieważności § 3 ust. 2 uchwały Nr III/27/24 Rady Miejskiej w Trzebiatowie z dnia 26 czerwca 2024 r. *w sprawie szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, przypadających Gminie Trzebiatów lub jej jednostkom organizacyjnym oraz organów i osób uprawnionych do udzielania tych ulg.*

Na rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie. Skargę wnosi się do Sądu za pośrednictwem Wojewody Zachodniopomorskiego, w terminie 30 dni od dnia otrzymania przedmiotowego rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Zachodniopomorskiego

Bartosz Brożyński
I Wicewojewoda Zachodniopomorski